

ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΤΜΗΜΑ VII

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 13 Ιουνίου 2017, με την ακόλουθη σύνθεση : Άννα Λιγωμένου, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Τμήματος, Δημήτριος Τσακανίκας και Γεωργία Παπαναγοπούλου, Σύμβουλοι, Ευθύμιος Καρβέλης (εισηγητής) και Φωτεινή Πούλιου, Πάρεδροι, που μετέχουν με συμβουλευτική ψήφο.

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας : Παραστάθηκε ο Επίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο Αντώνιος Νικητάκης, ως νόμιμος αναπληρωτής του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας, ο οποίος είχε κώλυμα.

Γραμματέας : Ιωάννης Αθανασόπουλος, υπάλληλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Για να δικάσει την από 3 Δεκεμβρίου 2014 (Α.Β.Δ. 217/2014) έφεση του Χ... Κ... του Χ..., κατοίκου Α... Α... Νομού Κ..., ο οποίος παραστάθηκε διά δηλώσεως (άρθρο 133 παρ. 2 Κ.Δ.Δικ) της πληρεξουσίας δικηγόρου του Έλενας Ανδρεοπούλου (Α.Μ./Δ.Σ.Α. 17070).

Κατά : **α)** του Ελληνικού Δημοσίου, νομίμως εκπροσωπούμενου από τον Υπουργό Οικονομικών, που παραστάθηκε δια του Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, Κωνσταντίνου Παπαγεωργίου, **β)** του Δήμου Α..., ο οποίος δεν παραστάθηκε και **γ)** της .../2014 καταλογιστικής πράξης της Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στο Νομό Κ....

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε, το Δικαστήριο άκουσε:

Τον εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου, ο οποίος ζήτησε την απόρριψη της έφεσης και

Τον Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος ομοίως πρότεινε την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση, το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη και

Αφού μελέτησε τη δικογραφία

Σκέφθηκε κατά το νόμο και

Αποφάσισε τα ακόλουθα:

I. Με την κρινόμενη έφεση, για την οποία έχει καταβληθεί το προσήκον παράβολο (βλ. τα 1281820 και 4082859, σειράς Α', ειδικά έντυπα γραμμάτια παραβόλου του Δημοσίου), ζητείται η ακύρωση της .../2014 πράξης της Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στο Νομό Κ..., με την οποία καταλογίστηκε ο εκκαλών, υπό την ιδιότητα του τέως Δημάρχου Α..., με το ποσό των 15.000 ευρώ, το οποίο αντιστοιχεί σε έλλειμμα που φέρεται ότι προκάλεσε στο άνω Δήμο κατά το οικονομικό έτος 2012. Η έφεση αυτή έχει ασκηθεί εν γένει παραδεκτά και ως εκ τούτου, είναι τυπικά δεκτή και πρέπει να εξεταστεί κατ' ουσία, παρά την απουσία του Δήμου Α..., καθόσον αυτός, όπως προκύπτει από την από 9.3.2017 έκθεση επίδοσης του υπαλλήλου του άνω Δήμου Ν... Σ..., κλητεύθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα να παραστεί κατά τη δικάσιμο που αναφέρεται στην αρχή της παρούσας (βλ. άρθρα 27 και 65 του π.δ/τος 1225/ 1981).

II. Α. Κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά (ΣτΕ 1991, 607/2011, 1408/2008, 3990, 2227/2000, Διοικ. Εφ. Αθ. 246/2016 κ.ά.), τα ανταποδοτικά τέλη είναι μονομερώς επιβαλλόμενες χρηματικές υποχρεώσεις, η καταβολή των οποίων συνδέεται με την παροχή ειδικής ωφέλειας στους υπόχρεους, δηλαδή την απόλαυση συγκεκριμένης δημόσιας - δημοτικής υπηρεσίας. Τα τέλη αυτά διέπονται από την αρχή της αντιστοιχίας μεταξύ υποχρέωσης και παροχής, σύμφωνα με την οποία πρέπει να

υπάρχει, κατά προσέγγιση, αναλογική σχέση ανάμεσα στο κόστος της παρεχόμενης υπηρεσίας και το επιβαλλόμενο για την απόλαυσή της τέλος. Ενόψει τούτων, δεν είναι επιτρεπτή η διάθεση εσόδων από συγκεκριμένα ανταποδοτικά δημοτικά τέλη για την πληρωμή δαπανών που δεν σχετίζονται με την υπηρεσία χάριν της οποίας τα τέλη αυτά εισπράχθηκαν, ακόμη και αν οι δαπάνες αυτές αφορούν στην κάλυψη άλλων παγίως παρεχόμενων προς τους δημότες υπηρεσιών, για τις οποίες προβλέπεται η επιβολή διακεκριμένων ανταποδοτικών τελών, αφού τούτο, αφενός θα διατάρασσε την ως άνω αναλογική σχέση και, κατ' επέκταση, θα έπληττε τον ανταποδοτικό χαρακτήρα τους, προσδίδοντάς τους τη φύση φορολογικής επιβάρυνσης, αφετέρου θα συνιστούσε, κατ' ουσία, μη προβλεπόμενη από το νόμο ενοποίηση διακεκριμένων ανταποδοτικών τελών (βλ. σχετ. παρ. 4 και 5 του άρθρου 4 της Κ.Υ.Α 50698/2011 «Οδηγίες για την κατάρτιση προϋπολογισμού των Δήμων οικονομικού έτους 2012..» ΦΕΚ Β' 2832 και 69/2008 Γνωμ. Ν.Σ.Κ.). Για την ταυτότητα δε του νομικού λόγου, στο ρυθμιστικό πεδίο των διατάξεων των άρθρων 161 παρ. 1 και 2 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006, ΦΕΚ Α'114) και 8 παρ. 2 του β.δ/τος της 17.5./15.6.1959 «Περί οικονομικής διοικήσεως και λογιστικού των Δήμων και Κοινοτήτων» (ΦΕΚ 114 Α'), σύμφωνα με τις οποίες είναι, υπό προϋποθέσεις, επιτρεπτή η μεταφορά και διάθεση πιστώσεων για την κάλυψη άλλων δαπανών από εκείνες για τις οποίες οι πιστώσεις αυτές είχαν αρχικά εγγραφεί, δεν εμπίπτουν, κατά τη βούληση του νομοθέτη, οι πιστώσεις που προέρχονται από την είσπραξη ανταποδοτικών τελών (πρβλ και άρθρα 47 και 49 ν. 4483/2017, ΦΕΚ Α'107).

Β. Περαιτέρω, στην περίπτωση τυπικών ελλειμμάτων - ήτοι ελλειμμάτων που δεν αντικρύζουν πραγματική ζημία συνιστάμενη σε επί έλαττον αδικαιολόγητη διαφορά μεταξύ της ποσότητας των χρημάτων, που έπρεπε να υπάρχουν στη διαχείριση, σύμφωνα με τα υπάρχοντα νόμιμα διαχειριστικά στοιχεία, και εκείνης που πράγματι υπάρχει - ο καταλογισμός που επιβάλλεται σε βάρος των ευθυνόμενων για την πρόκλησή τους έχει προεχόντως κυρωτικό χαρακτήρα, καθόσον πρόκειται κατ' ουσία για αποδοκιμασία της διαχειριστικής συμπεριφοράς τους. Στην περίπτωση αυτή, το Ελεγκτικό Συνέδριο, επιλαμβανόμενο της εκδικάσεως εφέσεως κατά της οικείας καταλογιστικής πράξης, πρέπει, κατ' εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας, που κατοχυρώνεται με το άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος, να συνεκτιμά το ύψος του καταλογισθέντος τυπικού ελλείμματος, το βαθμό της υπαιτιότητας του ευθυνόμενου για την πρόκλησή του, την έκταση της απόκλισής του από τη δημοσιονομική νομιμότητα, τη βαρύτητα και τις συνθήκες τέλεσης της συγκεκριμένης κάθε φορά δημοσιονομικής παράβασης και, εφόσον διαπιστώσει ότι το ύψος του καταλογισθέντος ποσού βρίσκεται σε δυσαρμονία με τα ως άνω στοιχεία, να το προσαρμόζει στο ανάλογο, κατά την κρίση του, ύψος (Ε.Σ. Ολ. 2240/2014, 4314, 4682/2013, VII Τμ. 3947/2014, VI Τμ. 6065/2015).

III. Α. Στην υπό κρίση υπόθεση, από τα στοιχεία του φακέλου αποδεικνύονται τα ακόλουθα : Ενόψει της ανεπάρκειας των εγγεγραμμένων στους οικείους κωδικούς αριθμούς του προϋπολογισμού οικονομικού έτους 2012 πιστώσεων για την κάλυψη των δαπανών αποκομιδής απορριμμάτων των Τοπικών Κοινοτήτων του Δήμου Α..., το Δημοτικό Συμβούλιο αυτού, με την .../2012 απόφασή του, αναμόρφωσε το άνω προϋπολογισμό, εγκρίνοντας τη μεταφορά πιστώσεων, προερχομένων από την είσπραξη ανταποδοτικών τελών ύδρευσης, ύψους 30.000 ευρώ, στους άνω ελλειμματικούς κωδικούς αποκομιδής απορριμμάτων. Μέρος των άνω μεταφερθέντων πιστώσεων, ύψους 15.000 ευρώ, πληρώθηκε, κατόπιν εντολής του εκκαλούντος, ο οποίος, υπό την ιδιότητα Δημάρχου, απέρριψε τους σχετικούς λόγους αμφισβήτησης του ταμία κατ' εφαρμογή του άρθρου 175 του ν. 3463/2006, στην ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Π... Α... Δ... Θ... Α.Ε.», ως αμοιβή της για την αποκομιδή των

απορριμμάτων των άνω Τοπικών Κοινοτήτων κατά τους μήνες Σεπτέμβριο, Οκτώβριο και Νοέμβριο 2012, με την εξόφληση του 191, οικονομικού έτους 2012, ισόποσου χρηματικού εντάλματος του προαναφερόμενου Δήμου. Το άνω ποσό των 15.000 ευρώ καταλογίστηκε σε βάρος του εκκαλούντος, με την ήδη προσβαλλόμενη .../2014 πράξη της Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στο Νομό Κ..., που εκδόθηκε στο πλαίσιο του προβλεπόμενου με το άρθρο 175 του ν. 3463/2006 κατά προτεραιότητα κατασταλτικού ελέγχου, με την αιτιολογία ότι, κατά τους βάσιμους λόγους αμφισβήτησης του ταμία, η άνω δαπάνη δεν είναι νόμιμη, διότι οι πιστώσεις από τις οποίες αντλήθηκε προέρχονταν από την επιβολή ανταποδοτικών τελών ύδρευσης και, ως εκ τούτου, μπορούσαν νόμιμα να διατεθούν αποκλειστικά και μόνο για την κάλυψη αναγκών που σχετίζονται με την αντίστοιχη ανταποδοτική υπηρεσία ύδρευσης, χάριν της οποίας τα άνω τέλη είχαν εισπραχθεί.

Β. Με τα δεδομένα αυτά και σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά στη σκέψη ΙΙ της παρούσας, στοιχειοθετείται εν προκειμένω μη νόμιμη διάθεση των άνω πιστώσεων, αφού τα ποσά αυτών, ως εισπραχθέντα για την παροχή ανταποδοτικών υπηρεσιών ύδρευσης, μπορούσαν νόμιμα να διατεθούν αποκλειστικά και μόνο για το σκοπό αυτό. Για την εν λόγω μη νόμιμη διάθεση ευθύνεται ο εκκαλών, αφού αυτή συντελέστηκε με την, κατ' εντολή του, πληρωμή του προαναφερόμενου χρηματικού εντάλματος, παρά τις βάσιμες αντιρρήσεις του ταμία. Εντούτοις, όπως βάσιμα προβάλλεται με την κρινόμενη έφεση, από την άνω, με ευθύνη του εκκαλούντος, μη νόμιμη πληρωμή δεν προκλήθηκε ουσιαστικό έλλειμμα, ήτοι πραγματική ζημία στο Δήμο, αφού η παρανομία αυτής αφορά αποκλειστικά στην προέλευση των οικείων πιστώσεων και όχι στη μη νομιμότητα της, έναντι της δικαιούχου του επίμαχου χρηματικού εντάλματος εταιρείας, υποχρέωσης χρηματικής οφειλής του Δήμου, η οποία, εξάλλου, δεν αμφισβητείται με την προσβαλλόμενη πράξη. Συνακόλουθα, ο ένδικος καταλογισμός συνιστά κύρωση σε βάρος του εκκαλούντος για την άνω μη νόμιμη διαχειριστική συμπεριφορά του. Όμως, ενόψει των συνθηκών της συγκεκριμένης περίπτωσης και ειδικότερα της επιτακτικής ανάγκης για την αδιάλειπτη αποκομιδή των απορριμμάτων προς διασφάλιση της δημόσιας υγείας, χάριν της οποίας διενεργήθηκε η άνω μη νόμιμη μεταφορά και διάθεση των προαναφερόμενων πιστώσεων, η κύρωση αυτή, κατά το μέρος που υπερβαίνει το ποσό των 1.000 ευρώ, αντίκειται, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, στην αρχή της αναλογικότητας και, ως εκ τούτου, η προσβαλλόμενη καταλογιστική πράξη επιβολής της πρέπει, κατ' αποδοχή του σχετικού λόγου της κρινόμενης έφεσης, να τροποποιηθεί και να περιορισθεί το καταλογισθέν με αυτή ποσό στα 1.000 ευρώ.

ΙV. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, πρέπει η έφεση να γίνει εν μέρει δεκτή, να τροποποιηθεί η προσβαλλόμενη πράξη, να περιορισθεί το καταλογισθέν με αυτή ποσό στα 1.000 ευρώ, να διαταχθεί η απόδοση του κατατεθέντος παραβόλου στον εκκαλούντα και να συμψηφισθούν τα δικαστικά έξοδα ανάμεσα στους διαδίκους (άρθρα 73 ν. 4129/2013, 123 π.δ/τος 1225/1981, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 12 του ν. 3472/2006, και 275 Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται εν μέρει την έφεση.

Τροποποιεί την .../2014 πράξη της Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στο Νομό Κ... και περιορίζει το, με την πράξη αυτή, καταλογισθέν σε βάρος του εκκαλούντος ποσό στα 1.000 ευρώ.

Διατάσσει την επιστροφή του κατατεθέντος παραβόλου στον εκκαλούντα και συμψηφίζει τα δικαστικά έξοδα ανάμεσα στους διαδίκους.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα στις 14 Νοεμβρίου 2017.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΠΑΡΕΔΡΟΣ

ANNA ΛΙΓΩΜΕΝΟΥ

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΚΑΡΒΕΛΗΣ

**Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ**

Δημοσιεύθηκε σε δημοσία συνεδρίαση στο ακροατήριό του, στις 9 Ιανουαρίου
2018

**Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ANNA ΛΙΓΩΜΕΝΟΥ**

**Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ**